

14. januar 2016

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Danskhed bliver vigtigere for fødevarer

- Dansk forbindes med bedre kontrol, renere miljø og mere nærhed
- Forbrugerne foretrækker dansk kød
- Stigende tendens i indkøbet af dansk fjerkræ
- Friskhed vægtes højest ved valg af frugt og grønt
- For mejeriprodukter vægtes økologi højere end dansk
- Oprindelse og dermed danskhed forventes at få større fokus i fremtiden

I dagligvarebutikkerne er det ikke altid nemt for forbrugerne at gennemskue fødevarernes kvalitet. Derfor tages der ofte udgangspunkt i kendte kvalitetsmarkører på fødevarerne, som hurtigt og nemt kan guide forbrugerne. Kendte kvalitetsmarkører er bl.a. oprindelsesland (f.eks. Dansk) og kendte mærkningsordninger, f.eks. det røde Ø-mærke. Danskproducerede fødevarer er derfor populære hos de danske forbrugere. Men hvad kan danske fødevarer egentlig, og hvorfor synes danskerne godt om dem?

Denne analyse stiller skarpt på danskernes stigende interesse for danske fødevarer og årsagerne bag baseret på en lang række forskellige markedsanalyser foretaget om fødevarer i den seneste tid.

Dansk kød giver bedre kontrol, renere miljø og mere nærhed

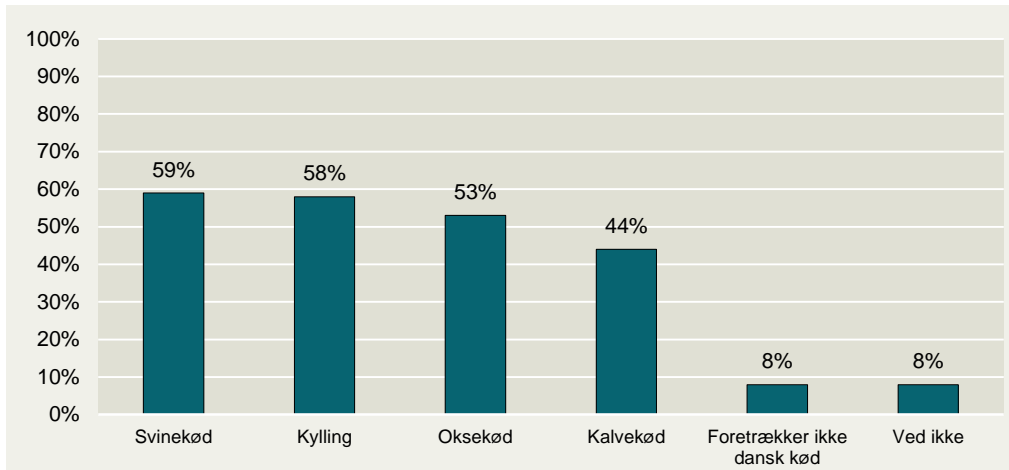
Danskhed har mange positive værdier knyttet til sig. I 2014 foretog GfK Consumerscan en kvalitativ undersøgelse for Landbrug & Fødevarer, der viste, at danskerne associerer dansk produceret kød med kontrol, miljø og nærhed. Opfattelsen er, at dansk kød er renere, da det indeholder færre tilsætningsstoffer, og det gør, at dansk kød også anses som sundere. De danske produktionsforhold opfattes desuden som særdeles gode, hvilket sikrer dyrenes velfærd og hygiejnisk håndtering af kødet. Danskhed betyder i høj grad også, at forbrugerne tager et ansvar for deres forbrug. Det skyldes den korte transporttid, som sikrer bæredygtige fødevarer, ligesom det i sidste ende resulterer i et friskere produkt. De danske fødevarer har dog især en styrke ved ønsket om bæredygtighed, ligesom det støtter lokalsamfundet og sikrer de danske arbejdspladser. At fødevarer har dansk oprindelse fungerer alt i alt som en positiv markør.

Dansk kød foretrækkes

Langt størstedelen af danskerne foretrækker at købe dansk kød frem for udenlandsk. Det bekræfter en befolkningsanalyse fra 2015, som Landbrug & Fødevarer har fået foretaget af TNS Gallup, men også de seneste tal fra GfK Consumerscan. Ifølge disse tal er andelen af indkøbt dansk kød højest for kalvekød, svinekød, fjerkræ og derefter oksekød. Billedet er lidt anderledes, når forbrugerne adspørges, hvilke kødtyper de foretrækker at

købe med dansk oprindelse frem for udenlandsk. I undersøgelsen, der er lavet af Epinion i 2015, bekræftes præferencen for dansk kød.

Figur 1
For hvilke typer af kød vil du helt klart foretrække at købe dansk kød frem for udenlandsk kød?



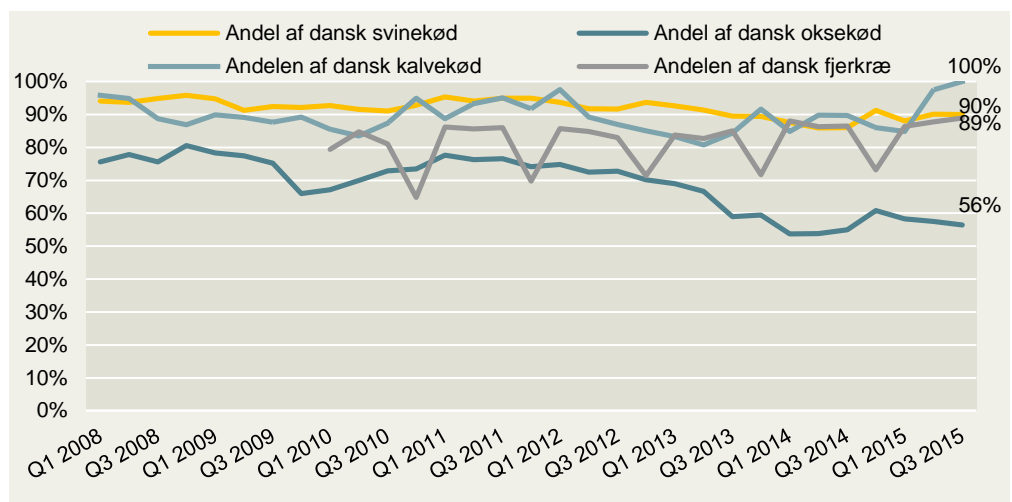
Kilde: Epinion, september 2015.

Indkøbsdata viser, at oksekød har den laveste danskandel af de fire kødtyper, selvom en stor del af danskerne faktisk foretrækker at købe oksekødet dansk. Det sidste støtter en anden befolkningsanalyse op om. Den viser nemlig, at direkte adspurgt til oksekød er det 51 pct. af danskerne der angiver, at det bedste oksekød kommer fra Danmark sammenlignet med en lang række andre lande. At andelen af indkøbt oksekød dermed ligger på et lavere niveau, kan skyldes flere ting. I sidste ende skal kødet være tilgængeligt i dagligvarebutikkerne for, at forbrugerne kan købe det.

Stigende tendens i indkøbet af dansk fjerkræ

De seneste tal fra GfK Consumerscan viser en klar tendens til præferencen for dansk kød. Langt størstedelen af det kød, danskerne lægger i indkøbskurven, er nemlig dansk.

Figur 2
Andel af danskernes kødforbrug med dansk oprindelse



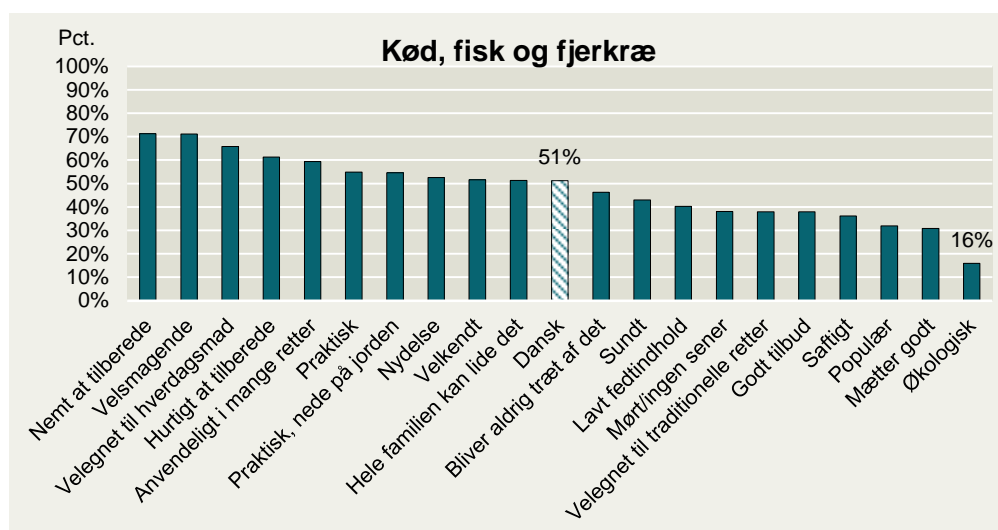
Kilde: Landbrug & Fødevarer på baggrund af GfK Consumerscan. Note: Der ses bort fra andelen af indkøbet, hvor oprindelsesland ikke er oplyst. OBS: Ingen data for fjerkræ i 2008-2009.

Det er særligt interessant, at andelen af dansk fjerkræ er præget af sæsonudsving omkring 4. kvartal hvert år. Men år for år bliver den danske andel større. Det kan skyldes, at danskerne køber flere danske ænder til jul.

Derudover er det ikke overraskende, at danskerne foretrækker dansk svinekød over udenlandsk. Danskheden er nemlig et vigtigt element i svinekødets image og svinekød er dybt forankret i den danske madkultur. Derfor forventer de fleste danskere faktisk, at det svinekød, de køber i dagligvarebutikkerne også har dansk oprindelse.

Præferencen for dansk kød ses også når danskerne køber kød ind til aftensmåltidet. At det er nemt at tilberede og smager godt er de vigtigste valgkriterier for kød, men at kødet er dansk har også stor betydning. 51 pct. svarer nemlig, at "dansk" er et vigtigt valgkriterium. Til sammenligning svarer kun 16 pct., at det er vigtigt, at kødet er økologisk. Det sidste lyder umiddelbart ikke af meget, men kan være et udtryk for, at udbuddet af økologisk kød endnu ikke er så stort, og at prisen på det økologiske kød også er væsentligt højere.

Figur 3
Hvilke af disse grunde beskriver, hvorfor du spiser (type)?



Kilde: TNS Gallup for Landbrug og Fødevarer, september 2015. OBS: Data viser et udsnit af de funktionelle, emotionelle og image valgkriterier, der ligger til grund for valget af kød (top 20 og økologisk, der rangerer som nr. 37).

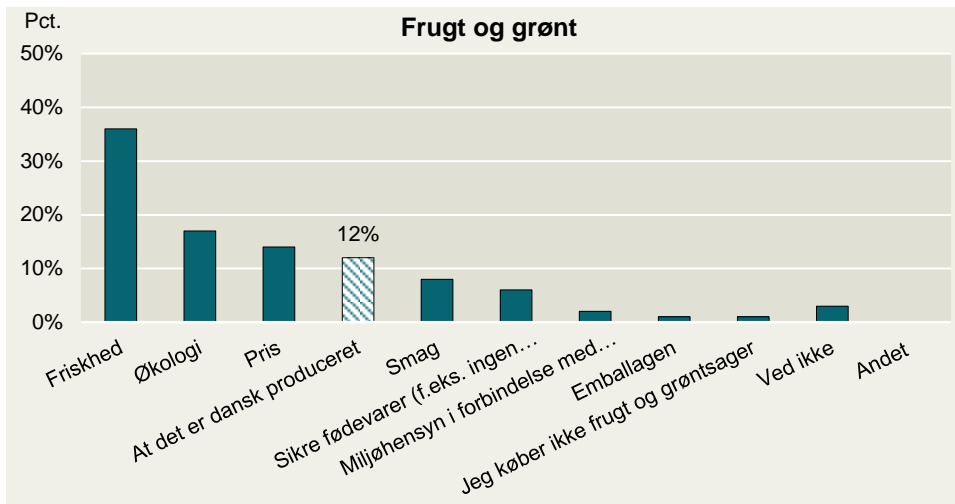
Den seneste befolkningsundersøgelse foretaget af Norstat for Landbrug & Fødevarer i november 2015 undersøger de overordnede bevæggrunde for valg af fødevarer. De tre parametre, der har størst betydning for valget af fødevarer generelt er hhv. pris (19 pct.), økologi (14 pct.), og at det er dansk produceret (12 pct.). Dansk oprindelse har dermed større betydning for valget af fødevarer end f.eks. varernes friskhed og smag som overordnet kriterium.

Selvom ting såsom friskhed og pris alt i alt typisk spiller en større rolle for valget af visse fødevarer, har dansk oprindelse dermed en væsentligt betydning på tværs af forskellige fødevarer kategorier. Den konkrete prioritering afhænger dog naturligvis af fødevarernes kategori

Friskhed vægtes højest ved valg af frugt og grønt

Den seneste befolkningsundersøgelse foretaget af Norstat for Landbrug & Fødevarer i 2015 viser, at friskhed har størst betydning for valget af frugt og grønt.

Figur 4
Hvad har størst betydning for dit valg, når du køber frugt og grønt?



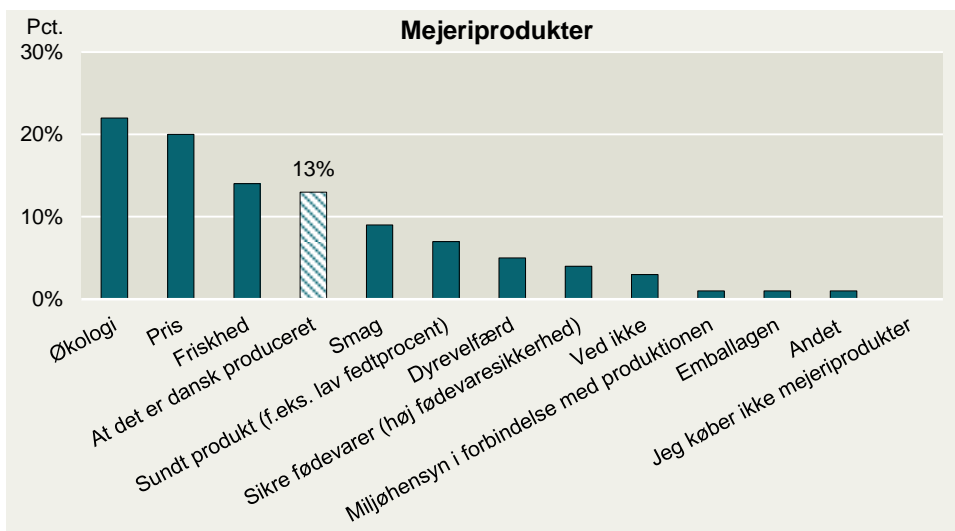
Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2015.

At det er dansk produceret kommer på en fjerdeplads efter friskhed, økologi og prisen. Disse parametre vægtes dermed højere, end at det er dansk produceret, når det gælder frugt og grønt. Imidlertid foretrækker danskerne dansk produceret frugt og grønt frem for udenlandsk i en direkte sammenligning mellem de to typer. Det viser en undersøgelse foretaget af TNS Gallup for Landbrug & Fødevarer i 2015. Af den fremgik det bl.a., at danskerne er mere trygge ved dansk frugt og grønt end udenlandsk. Og at flertallet af danskerne mener, at der generelt findes færre pesticidrester i dansk frugt og grønt sammenlignet med udenlandsk.

For mejeriprodukter vægtes økologi højere end dansk

Når danskerne vælger mejeriprodukter, angiver flest økologi som det vigtigste. Dansk produceret prioriteres som det fjerde vigtigste efter økologi, pris og friskhed. At dansk ikke har større betydning, kan muligvis skyldes, at forbrugerne oplever det som en selvfølge, at de fleste mejeriprodukter er produceret i Danmark, og der dermed kommer andre valgkriterier i spil i selve indkøbssituationen.

Figur 5
Hvad har størst betydning for dit valg, når du køber mejeriprodukter?



Kilde: Norstat for Landbrug & Fødevarer, november 2015.

Den samme mønster ses for æg, hvor økologi har større betydning end "dansk". Også her ligger valgkriteriet, at det er dansk produceret på en fjerdeplads. Det er dog særligt interessant, at produktionsformen spiller en

større rolle for forbrugernes valg af æg, end at det er dansk produceret, måske fordi de fleste æg i dagligvarebutikkerne alligevel er danske, og det derfor ikke er et aktivt valgkriterium.

Aftensmåltidet med danske råvarer

Danske råvarer er et definerende valgkriterie for forbrugerønsket om "tillid" ved aftensmåltidet. Et forbrugerønske beskriver motivationen for valg af en bestemt ret til aftensmad. "Tillid" som forbrugerønske karakteriserer 11 pct. af aftensmåltiderne i de danske husholdninger. Med "tillid" menes der især økologi, dyrevelfærd og danskhed. Men også at der ved aftensmåltidet lægges vægt på, at det består af de bedste råvarer, råvarer fra producenter, man har tillid til, og at råvarerne er klimavenlige. Det er især "tillid" som forbrugerønske, at trendsættere indenfor fødevarer vægter højt. Dette tyder dermed på, at disse elementer i fødevarekvaliteten får en stigende betydning fremover.

Denne type aftensmåltid taler derfor til retter, der tilberedes fra bunden med de bedste råvarer, hvilket ofte sker i weekenden. Det er typisk de ældre forbrugere og madarketyperne idealisterne¹, der laver denne type middagsretter. Det kommer også til udtryk ved, at det er disse forbrugere, der i højere grad end andre foretrækker at købe dansk kød.

¹ Idealisterne er typisk kendetegnet ved ældre forbrugere (50+) med en høj husstandsindkomst. For dem er mad og madlavning en vigtig ting i livet, og dermed er der stort fokus på kvalitet. Idealisterne er villige til at betale for høj kvalitet, da prisen betyder mindre.

Danskhed forventes at få stigende betydning for fødevarer

”Dansk” forbindes med en lang række værdier af stigende vigtighed og kan dermed benyttes som differentieringsparameter på fødevarer. Forbrugerne viser ingen tegn på, at interessen for oprindelse og dermed danske fødevarer skulle dale. Forbrugerne efterspørger derimod i stigende grad gennemsigtighed og ærlighed om fødevarernes rejse fra jord til bord.

Om analysen

Analysen inddrager en lang række analyser, som Landbrug & Fødevarer har fået foretaget den seneste tid.

- Befolkningsundersøgelse af Norstat i november 2015. Data er indsamlet blandt 1.007 repræsentativt udvalgte danskere fra 15+ år.
- Befolkningsanalyse af TNS Gallup i marts 2015 blandt 1.008 repræsentativt udvalgte danskere over 18 år.
- Befolkningsanalyse af Epinion i september 2015 om præferencen for dansk kød blandt 1.351 repræsentativt udvalgte danskere over 18 år.
- Shopperanalyse af TNS Gallup i juni 2014. Data er indsamlet i 12 forskellige dagligvarebutikker fordelt i hele landet. Der er gennemført 517 interviews.
- Aftensmadsanalyse er foretaget af TNS Gallup i september 2015 blandt 996 danskere i alderen 18-70 år, der er helt/delvist ansvarlig for indkøb i husstanden og står for tilberedning af aftensmåltidet i husstanden min. 1 gang ugentligt.
- Pesticidanalyse af TNS Gallup for Landbrug & Fødevarer i marts 2015 blandt 1.042 repræsentativt udvalgte danskere lavet over på 18 år eller mere.
- Kvalitativ shopperanalyse i marts 2014 af GfK blandt 131 shoppere, hvor fokus på bl.a. danske og økologiske fødevarer blev belyst.



Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Marianne Gregersen
Ninna Aarfelt Andersen

3339 4677 mgr@lf.dk
3339 4310 naa@lf.dk